

30 בנובמבר 2009

ח"כ זאב אלקין
הכנסת
ירושלים

השר מיכאל (מיקי) איתן
הכנסת
ירושלים

שלום רב,

הנדון: כנס ביום 1.12.09 בנושא תרומות לחברה האזרחית ממדינות זרות

אנו, הארגונים שבכתרת מסמך זה, פונים אליכם כמי שנותנים חסות לכנס של ארגון NGO Monitor ו"המכון לאסטרטגיה ציונית" שיתקיים בכנסת ביום 1.12.09.

כפי שבוודאי ידוע לכם, אלו מאיתנו שהוזמנו לכנס החליטו להימנע מלקחת בו חלק. מכיוון שעל פי רוב איננו נוהגים לסרב לפניות מסוג זה, רצינו להשיבכם.

ראשית, נציין כי אנו רואים חשיבות רבה לשמירה על שקיפות בהתנהלותם הציבורית של גופים שונים, ובכלל זה עמותות רשומות. בהתנהלותנו אנו, אנו מיישמים עיקרון זה הלכה למעשה. כפי שידוע היטב לכל, הארגונים הח"מ כבר מפרסמים מזה שנים את מטרותיהם, פעילותם, תומכיהם ועוד. כל המידע בעניינים אלו פתוח בפני הציבור באתרי הארגונים, אצל רשם העמותות ובדו"חות ציבוריים מטעמנו. אנו רואים במימושה של שקיפות זו חלק מתפקידנו הציבורי, וכך, כאמור אנו נוהגים מזה זמן – בפרט, כלשון החוק בנושאים אלו וכרוחו.

אלא שמעיון בפרסום לקראת הכנס ב-1.12.09 עולה הרושם הבוטה שתחת כותרת ה"שקיפות" יש המבקשים לקדם מטרות אחרות: שהכנס אותו לקחתם על עצמכם להוביל נועד בראש ובראשונה ליצור דה-לגיטימציה לארגוני זכויות אדם ושינוי חברתי בישראל, שהשקפת עולמם אינה מתיישבת עם זו של מארגני הכנס. לצערנו, דה-לגיטימציה זו היא חלק מתופעה רחבה יותר שאנו חשופים לה בעת האחרונה, שבאה לידי ביטוי בשורה של התבטאויות, הצעות חוק, דו"חות וכנסים, ששותפים לה גם בכירים במערכת הפוליטית ובשירות הציבורי.

דה-לגיטימציה זו איננה איום על ארגוני זכויות האדם בישראל לבדם. אין לנו אלא לחזור ולהבהיר: המבקשים להלך אימים על ארגוני זכויות האדם בישראל גורמים ראשית כל לפגיעה קשה בכללי המשחק הדמוקרטיים; פגיעה זו מכוונת כעת כלפי אלו שעמדותיהם אולי אינן נוחות לחלקנו, אך ניזקה מתבטא, ויתבטא בעתיד, לכל רוחב קשת הדעות והעמדות. בכך, המבקשים להשתיק את הקולות שאינם ערבים לאוזניהם כורתים את הענף עליו יושבים כולנו.

ביקורת אזרחית על השלטון ופעילות למימושן של זכויות האדם, לכל אדם באשר הוא אדם, הן פעולות לגיטימיות במשטר דמוקרטי. יתר על כן, השמעת ביקורת ואפשרות ביטוי למגוון הקולות

והדעות במדינה אינם רק "לגיטימיים"; הם מהותיים להיותה של מדינה דמוקרטית אמיתית. הניסיון לפגוע בחופש הביטוי, חופש הפעולה וחופש ההתארגנות של אזרחים, כפי שנעשה בפועל, מנוגד לערכי הדמוקרטיה הבסיסיים ביותר.

יודגש, כי ניסיונות דה-לגיטימציה אלו פוגעים בראש ובראשונה באוכלוסיות המוחלשות ביותר, שזכויות האדם הבסיסיות ביותר שלהן הן שנפגעות ו/או מצויות בסכנת פגיעה - בין אם מדובר בפליטים, במהגרי עבודה או בפלסטינים בשטחים הכבושים; ובין אם מדובר בעולים חדשים, בשכבות סוציו-אקונומיות מוחלשות, או בקבוצות שונות בישראל - ערבים, יוצאי אתיופיה, להט"בים, נשים, חד-הוריים, חולים וכיוצ"ב. ארגוני זכויות האדם משמשים עבור אוכלוסיות וקבוצות אלה קול ופועלים, ביחד עימם, לקידום זכויותיהם במקום שהם אינם יכולים לעשות כן.

יודגש, כי בניגוד לתמונה המטעה המוצגת בדו"ח המונח על שולחן הכנס, תרומותיהן של מדינות זרות ניתנות בארץ למגוון אדיר של ארגונים ופעילויות (אוניברסיטאות, מטרות רפואיות, מטרות מחקריות ועוד), כאשר, לצערנו, אחוז התרומות המגיע לארגוני זכויות אדם ושינוי חברתי הוא שיעור זעום מסך כספים אלה. לא למותר לציין כי ממשלת ישראל עצמה היא ככל הנראה היעד המוביל בישראל לקבלת כספים ממדינות זרות. כך, המתקפה על מימונם של ארגוני הזכויות בלבד, אינה יכולה להתפרש אלא כמתקפה בעלת אג'נדה פוליטית, שעניינה אינו שקיפות - אלא השתקה. בכל מקרה, ובניגוד מוחלט לנטען בדו"ח, תמיכה בארגונים המקדמים אג'נדה של הגנה על זכויות אדם היא לגיטימית ואף רצויה. המדובר בתמיכה במטרות של חיזוק הדמוקרטיה הישראלית וקידום זכויות אדם להם אחראית ממשלת ישראל, שהינם ערכים אוניברסאליים, לגיטימיים וגלויים.

לפיכך, ומאחר שברור כי המדובר בכנס שעניינו אינה שקיפות אלא דה-לגיטימציה לארגוני זכויות אדם ושינוי חברתי שהאג'נדה שלהם שונה מזו של המארגנים, אין בכוונתנו להשתתף בכנס. איננו "ארגונים חשודים"; אנו חלק מרכזי מהתשתית האזרחית לקיומה של דמוקרטיה מהותית. כך אנו פועלים מזה שנים רבות, וכך נוסיף ונפעל: לקידום הערכים, החזון והמטרות לשמן אנו קיימים.

אנו קוראים לכם להתנער מניסיונות דה-לגיטימציה כנגד ארגוני זכויות האדם והשינוי החברתי בישראל; לתמוך בקיומה של חברה פלורליסטית, שבה לארגוני זכויות אדם ושינוי חברתי תפקיד מהותי במימוש הדמוקרטיה וזכויות האדם; ולהבטיח את ביצור מעמדם של ארגוני זכויות, ובכלל של ארגוני החברה האזרחית, שלהם תפקיד חשוב במדינה דמוקרטית, כמבקרי השלטון וכנציגי האוכלוסיות המוחלשות ביותר.

בכבוד רב ובברכה,

ישי מנוחין, מנכ"ל הועד נגד עינויים	רועי מאור, מנכ"ל יש דין	גיסיקה מונטל, מנכ"ל בצלם	חגי אלעד, מנכ"ל האגודה לזכויות האזרח
שרי בשי, מנכ"ל גישה	דליה דרומי, מנכ"ל במקום	יהודית אופנהיימר, מנכ"ל עיר עמים	חסאן ג'בארין, מנכ"ל עדאלה
	מיכאל מנקין, מנכ"ל שוברים שתיקה	דליה קרשטיין, מנכ"ל המוקד להגנת הפרט	רן ירון, מנהל מח' שטחים רל"א